Alg?lamada Sapmalar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Alg?lamada Sapmalar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16732

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Alg?lamada Sapmalar Ölçe?i (ASÖ), bireylerin alg?sal deneyimlerinde ortaya ç?kan ve genellikle ?izotipi spektrumunun bir parças? olarak kabul edilen atipik durumlar? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, özellikle subklinik düzeydeki alg?sal bozukluklar? ve gerçeklikten hafif kopu?lar? de?erlendirerek, psikoz geli?imi riski ta??yan bireyleri belirlemeye yard?mc? olmay? hedefler. Sunulan bu giri?, Ölçe?in Türkiye uyarlamas?na odaklanmaktad?r. Bu uyarlama çal??mas?, Ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda kültürel geçerlili?ini ve güvenilirli?ini sa?lamak amac?yla Özel K?z?l ve arkada?lar? taraf?ndan 2009 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Alg?lamada Sapmalar, ?izotipi, Perseptüel Bozukluk, Psikoz Riski, Geçerlik, Güvenirlik, Uyarlama, Psikometri

Yazarlar

Ölçe?in orijinal versiyonunun yazarlar? genellikle Chapman ve arkada?lar? olarak bilinmekle birlikte, Türkçe uyarlama çal??mas?n?n ba?l?ca yazarlar? **Özel K?z?l, E.T. ve ark. (2009)**'d?r. Bu uyarlama çal??mas?n?n sorumlu yazar? ise **Meram Can Saka** olarak belirtilmi?tir.

Amaç

Alg?lamada Sapmalar Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin ola?and??? beden alg?lar?, duyusal deneyim anormallikleri veya hafif halüsinasyon benzeri durumlar? ne s?kl?kta ya?ad?klar?n? nicel olarak saptamakt?r. Bu ölçüm, özellikle klinik olmayan örneklemlerde alg?lamada sapmalar?n boyutunu belirlemekte kritik bir rol oynar.

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?n?n amac? ise, orijinal yap?n?n kültürel ba?lamda korunup korunmad???n? incelemek ve Türk popülasyonunda psikolojik ara?t?rmalar için güvenilir bir araç sunmakt?r. Bu sayede, ?izotipi ara?t?rmalar? ve risk de?erlendirmeleri için standartla?t?r?lm?? bir ölçüm arac? sa?lanm??t?r.

Yap?

ASÖ, alg?lamada sapmalar yap?sal boyutunu ölçer. Bu yap?, ?izotipal ki?ilik özelliklerinin bili?sel-alg?sal boyutu alt?nda yer al?r ve genellikle a?a??daki deneyimleri kapsar:

Beden imaj?nda bozulmalar (örne?in, uzuvlar?n boyutlar?n?n de?i?ti?i hissi).
Duyusal deneyimlerde yo?unluk veya kalitede anormallikler (örne?in, seslerin a??r? yüksek alg?lanmas?).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Hafif paranoid dü?üncelere e?lik eden geçici alg?sal çarp?tmalar.
Gerçeklik ve rüya aras?ndaki s?n?rlar?n bulan?kla?mas?.

Bu sapmalar, tam te?ekküllü psikotik bozukluklar kadar ?iddetli olmasa da, psikozun erken belirtileri veya genetik yatk?nl???n bir göstergesi olarak kabul edilir.

Geçerlik

Özel K?z?l ve arkada?lar? (2009) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, Ölçe?in yap?sal ve e?zamanl? geçerlik çal??malar? yap?lm??t?r. Yap? geçerlili?ini incelemek amac?yla genellikle Faktör Analizi yöntemleri kullan?l?r. Çal??man?n detaylar? belirtilmese de, ba?ar?l? bir uyarlama süreci, Türkçe formun orijinal ölçekle ayn? temel psikolojik yap?y? ölçtü?ünü do?rulamay? gerektirir.

Özellikle, yap? geçerlili?inin sa?lanmas?, maddelerin beklenen alt boyutlara yüklendi?ini ve ASÖ puanlar?n?n, ili?kili oldu?u dü?ünülen di?er ?izotipi veya psikopatoloji ölçümleriyle anlaml? korelasyonlar gösterdi?ini (yak?nsak geçerlik) ortaya koyar.

Güvenirlik

Türkçe uyarlama çal??mas?, ölçe?in iç tutarl?l???n? ve muhtemelen test-tekrar test güvenirlik düzeylerini ara?t?rm??t?r. ?ç tutarl?l?k, Ölçe?in tüm maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini gösterir ve genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile rapor edilir. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, Ölçe?in maddelerinin tutarl? oldu?unu ve psikometrik aç?dan sa?lam oldu?unu gösterir.

Ba?ar?l? bir uyarlamada, Alg?lamada Sapmalar Ölçe?i'nin Türkçe formunun, kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) iç tutarl?l?k katsay?lar?na sahip olmas? beklenir. Orijinal kaynakta spesifik de?erler belirtilmemi? olsa da, yay?nlanm?? olmas? bu kriterlerin kar??land???n? varsaymaktad?r.

Faktör Analizi

Alg?lamada Sapmalar Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama sürecinde, yap? geçerlili?ini test etmek amac?yla Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin tek bir genel faktör alt?nda m? topland???n?, yoksa farkl? alg?sal sapma alt boyutlar?na m? ayr?ld???n? belirlemeye yöneliktir.

Özel K?z?l ve arkada?lar? (2009), faktör yap?s?n?n orijinal ölçekle tutarl?l???n? incelemi? ve muhtemelen kabul edilebilir uyum indeksleri ile tek veya çok boyutlu bir yap?y? desteklemi?lerdir. Bu analizler, Ölçe?in Türkiye'deki kullan?m? için puanlama ve yorumlama k?lavuzlar?n?n temelini olu?turur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type:

Uyarlama (Adaptation)

Format:

Likert tipi derecelendirme ölçe?i (Tam derecelendirme format? orijinal kaynakta belirtilmemi?tir, ancak tipik olarak 4 veya 5 seçenekli bir formatt?r.)

Language Available:

Türkçe (Uyarlama dili), Orijinal dil (Genellikle ?ngilizce)

Population Group:

Genel Popülasyon, Klinik Olmayan Örneklemler, ?izotipal Özellikler Gösteren Bireyler

Age Group:

Ergenler ve Yeti?kinler (Uyarlama çal??mas? üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kinler üzerinde yap?lm?? olabilir.)

Population Details:

Ölçek, psikoz riskini veya ?izotipi özelliklerini saptamak amac?yla kullan?lmaktad?r.

Test Methodology:

Bireysel veya grup uygulamas? ?eklinde, öz bildirim yöntemiyle uygulan?r. Kat?l?mc?lar, deneyimledikleri alg?sal sapma ifadelerine ne kadar kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Alg?sal Sapma, TOAD, Güvenirlik Analizi, Geçerlik Çal??mas?, Psikopatoloji, Risk De?erlendirmesi, Meram Can Saka

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Mevcut de?il (Kaynakta belirtilmemi?tir.)

Affiliation Email addresses:

meram.can.saka@medicine.ankara.edu.tr (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Correspondence Address:

Meram Can Saka, Ankara Üniversitesi T?p Fakültesi (Detayl? adres mevcut de?ildir.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler:

Kullan?m izinleri için sorumlu yazar Meram Can Saka ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret:

Ücret bilgisi mevcut de?ildir; akademik kullan?m için genellikle izin al?nmas? yeterlidir.

Test Y?l?:

Türkçe Uyarlama Y?l?: 2009 (Özel K?z?l, E.T. ve ark.)

Orijinal Ölçe?in PDF belgesi a?a??daki adresten indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: algilamada-sapmalar-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? için temel referans a?a??dad?r:

Özel K?z?l, E.T. ve ark. (2009). Alg?lamada Sapmalar Ölçe?inin Türkçe uyarlamas?n?n geçerlilik ve güvenilirli?i. *Nöropsikiyatri Ar?ivi, 46* (Özel Say?), 49-53.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Alg?lamada Sapmalar Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri bu kaynakta yer almamaktad?r. Maddeler, ilgili yay?n olan Özel K?z?l, E.T. ve ark. (2009) makalesinden veya sorumlu yazardan temin edilmelidir. Tipik ASÖ maddeleri, bedenin veya d?? dünyan?n alg?lanmas?nda meydana gelen hafif çarp?tmalar? ifade eden sorulardan olu?ur.

ARABPSYCHOLOGY.COM